Expoziția dela New-York

Peste oceanul Atlantic, cu „Normandia"

I

de OLGA GRECEANU

România, participând prin cinci delegați la Congresul A. I. A. C. R. și soțul meu fiind unul din cei cinci, îmi va fi dat și mie să vizitez Expoziția de la New-York și frumosul nostru Pavilion Românesc, de care s'a vorbit atât de mult bine.

Nădăjduesc din toată inima să le dau dreptate.

După câte știu, nu s'au publicat încă amănunte asupra Expoziției din New-York. Voi încerca să le însemnez, odată cu diferite alte note din călătoria noastră și cari vor cuprinde întâi trecerea Oceanului cu vaporul „Normandie", apoi, unele escursii în principalele centre din Statele Unite, și la urmă Expoziția.

Paris, 24 Mai.—In clipa când agăț de valize etichetele Companiei Generale Transatlantice, încep să-mi dau seama, că totuși călătoria noastră e o călătorie neobișnuită și deabia acum începe bucuria continentului necunoscut.

Plecarea la Hâvre se face din gara Saint-Lazare. Pe cheiul larg se înghesuesc toate națiile, se vorbesc toate limbile, se întâlnesc tipurile tuturor popoarelor. Așa cum e acum la gară, trebue să fi fost odată la Babylon. Cei mai mulți călători sunt americani și chinezi.

Vânzătorii ambulanți au grijă să-ți amintească, fie că pleci departe, fie că n'ai să te mai întorci niciodată pe aci, pentru că au pus în fața florilor și cărților ce vând, următoarea etichetă în englezește: „Ce mai faci deacum înainte cu moneda franțuzească? Nu-ți mai trebue. Cumpără aci". Oricât ar părea de ciudat, fapt e că americanul citind invitația, își amintea de moneda franțuzească din buzunar, și cumpăra.

In sfârșit fiecare își ia locul, și pornim. Normandia, pe care o străbatem e o țară încântătoare. Fiecare căsuță de piatră surâde între pomi fructiferi, legume și flori. Fiecare e o lume de necazuri și bucurii, concentrate pe un petec de pământ, căruia țăranul francez îi cere maximum ce poate da.

La Hâvre ajungem puțin înainte de amiază. Pe măsură ce ne apropiem, ne uităm să vedem marea și mai ales vaporul „Normandie", una din cele mai glorioase realizări technice și artistice ale Franței, dar n'am văzut nimic. Nu știu cum e făcută gara maritimă, cum e acoperită, cum e așezată, dar nu-ți permite să vezi nici marea, nici cosurile vapoarelor.

Scoborâm din tren, fără să aruncăm măcar o singură privire asupra valizelor noastre. Hamalii vor citi pe etichete numărul cabinei și le vor duce deadreptul unde trebue. Nici nu-ți trece prin gând bănuiala că ceva s'ar putea pierde sau înstrăina. Te simți în mare siguranță.

In fundul cheiului, o scară mecanică te ridică fără osteneală la o platformă de marmoră neagră, care se continuă cu un salon elegant ai cărui pereți sunt în întregime de marmoră.

Acolo, doi agenți civili primesc lumea. Cel din dreapta controlează pașapoartele americanilor, cel din stânga pe ale europenilor. Treci apoi printr'o ușă de bronz, ce lucește ca soarele, și te trezești într'un interior de basm. Așa dar suntem pe vapor, fără să ne fi dat seama de momentul precis când am părăsit gara și am intrat pe bordul vaporului „Normandie". Am trecut din salon în salon, din încăperi de marmoră în altele de marmoră și din saloane de bronz în saloane de bronz, fără să iau cunoștință unde e un prag, unde se separă lumea stabilă, de lumea plutitoare. Nu mai rămâne decât să admirăm exteriorul vasului, la sosirea în New-York.

Inșirați ca la operetă, stau dealungul sălilor groomi îmbrăcați în roșu, cu vestonul scurt, încheiat la 3 rânduri de nasturi, cu tichiuța roșie pusă pe ureche, cu brațele încrucișate. Extrem de decorativi, ei pândesc pe călătorii ce nu se descurcă, gata să-i lămurească și să le dea toate indicațiile.

Covoarele au grosimea șaltelelor. Pereții sunt în metal. Ascensoarele în bronz. Decorațiile murale de câte 80 și 90 de metri pătrați, sunt fresce, picturi pe sticlă în culori de bronz și argint, baso-reliefuri în piatră și mozaicuri.

Ajungem în apartament. E vast, e vesel, e luminos, mai mult decât confortabil. Ne întâmpină o serie de lucruri noi, dar și ceva cunoscut, ceva prietenos, ceva ce-ți amintește de mediul familiar și de țară: valizele. Au sosit înaintea noastră, parcă râd ca de o farsă. Mă uit la ele cu plăcere și cum stau fiecare pe locul lor, cu etichetele de gât, parcă sunt prietene instalate în fotolii, la conversație.

Apartamentul are un mic antreu, cu rafturi, apoi un dormitor, o odăiță spălător și o baie spațioasă, cu două feluri de apă: dulce și sărată.

Mobila în lemn deschis, se înșiră dealungul pereților, ca și cum ar fi o singură bucată. Dulapul nu se poate despărți de birou, nici de măsuță, nici de paturi. Toate își dau mâna. Se țin bine, să se clatine deodată când marea e rea, nu pe rând. Lângă fiecare măsuță un telefon, un carnet pentru radiograme, plicuri și hârtii pentru corespondență. Oglinzi, fotolii, lămpi, din belșug.

Tocmai când sunt mai pregătită să-mi placă interiorul vremelnicei mele locuințe, dau cu ochii de un aviz important, pus în cel mai bun loc ca să fie văzut. Un aviz care ne amintește că viața are un sfârșit, mai ales pe mare, și ne explică ce înseamnă fluieratul sirenei de cinci ori pe rând, și ce urmează să facem; cum să îmbrăcăm costumul de salvare, cum să strângem curelele sub braț, care scară să suim, ce geam să deschidem și în fine ce barcă să luăm în primire. Am ținut minte. Barca corespunzătoare cabinei noastre e „canot 23".

Mai jos, alt afiș. Instrucțiuni în caz de foc. N'am timp să citesc; un stewart bate la ușă și ne poftește la masă. Când eșim pe gang, trec tocmai trei făpturi negre, cu pași apăsați și ochii în pământ: un abate, urmat de două călugărițe din ordinul clarisselor.

Își au și aceste ființe un rost aci. Rolul lor va începe în clipa când viața unuia din noi va fi amenințată. Sunt mângâetorii ultimului ceas al naufragiaților.

*

Restaurantul, după spusele francezilor, e cel mai frumos restaurant al Franței, cel mai luxos, cel mai vast, cel mai grandios și cu bucătăria cea mai fină. Sunt mese pentru 2, 4 și 6 persoane; o mie de călători stau deodată la masă, afară de călătorii de la clasa turistă. Sunt 600 chelneri din 1500 de servanți. Pereții sunt numai în bronz și argint. Înălțimea restaurantului e de 12 m., lungimea 180, lățimea 37. In mijlocul sălii, o imensă statue, înaltă de 5 metri, reprezintă o femee, intitulată „Normandie". Artistul Lallique a imaginat, din distanță în distanță, temple de sticlă, cari luminate, fac din această sală, o feerie din 1001 nopți.

Tocmai când sfârșim masa, megafonul anunță plecarea peste un sfert de ceas. Ne suim sus, să asistăm la acest rămas bun de la pământul cu care nu ne vom întâlni decât peste 6 zile, dar în loc să urmărim manevra vasului, ochii noștrii rămân pe o namilă de vapor răsturnat pe apă, la câțiva metri de noi. Cinci litere scot capul deasupra apei: P.A.R.I.S. E vaporul căruia i s'a dat foc acum o lună; plescăe greu isbit de valurile ce le aruncă „Normandie", fără nici o nădejde să mai fie vreodată pus pe picioare.

Am plecat. Vaporul pe care sunt tot nu l-am văzut. E prea mare ca să-l cuprind cu ochii. Văd apa, văd imensitatea, păsări albe, un avion și alte două vapoare ce se apropie de țărmul pe care noi l-am părăsit.

Știu că plutim, fiindcă prin geamul terasei, văd valurile; dacă în loc să mă uit afară, aș citi, n'aș ști dacă plutim sau dacă stăm. Nici cea mai mică clătinare nu se simte. Lacul Cismigiu n'ar putea fi mai calm.

Stăm pe terasă, întinși pe chaise-longue ,cu picioarele învelite în cuverturi groase. Stăm unul lângă altul, așa cum ar sta convalescenții în grădinile spitalelor. In fața noastră fiind promenada, devine o mare distracție să privești toată această lume care se plimbă în sus și în jos: americani, chinezi, japonezi, indieni, spanioli, plus noi toți, europenii.

La ora 4 ni se servește un ceai cu zeci de bunătăți. Ce să facem până diseară? Marea e prea liniștită ca să ne ofere vreo distracție. Rămâne s'o căutăm noi, vizitând vasul.

Nu e vapor. E un hotel plutitor. Mai exact o stațiune balneară, fiindcă are întocmai organizația unei stațiuni ca Baden-Baden, Vichy, Spa.

Hotel cu 6 etaje, cu restaurant, cu grill-room, cu bar, cu fumoir, cu salon de ceai, salon de lectură, salon special de corespondență, grădină de iarnă, seră, studio, bridge-room; apoi un casino pentru jocuri de noroc, salon de dans; sală de teatru, cinematograf, teatru special pentru copii, sală de gimnastică, piscină, basin de înot pentru copii, săli pentru massage electrice, săli de operații, birou de consultații medicale și dentistice, infirmerie, sală specială pentru pansamente; farmacie, librărie, parfumerie, magazine cu furnituri pentru rochi, bijuterii, mănuși, pălării, pantofi; parc pentru copii, săli pentru tennis, golf; florărie, birou de informații; poștă, telegraf. Agenții de schimb, Bănci, coiffeur, manicure, sală specială pentru Raze X, laboratoare, spălătorii chimice, călcătorii. și ceeace e mai impresionant, o prea frumoasă capelă în marmoră neagră, cu 100 locuri fixe și o sinagogă pentru emigranți.

Afară de cele 800 apartamente, afară de cabinele turiste, mai sunt pe vas, șase apartamente regale, sau mai bine zis regești, purtând fiecare numele unuia din marile orașe ale Normandiei: Le Havre, Dieppe, Fécamp, Jumièges, Mont St. Michel, Honfleur. In apartamentul Fécamp, a fost transportat cu 15 zile înainte, „Omul cu plămânii de oțel". Stewart-ul ne povestește cum acest nenorocit care a cerut să fie dus la Lourdes, să se vindece, călătorea întovărășit de părinții lui, de doi doctori, 7 infirmiere, un electrician, cinci servitori, și că întotdeauna era bine dispus, și gata la glume.

Ne întoarcem pe terasă, dar nu pentru multă vreme, căci trebue să ne îmbrăcăm pentru masa de seară urmată de un spectacol de gală la teatru.

Joi 25 Mai. Azi noapte am trăit un ceas mai mult. In fiecare noapte la miezul nopții, ceasul va rămâne pe loc 60 de minute, și vom da mereu îndărăt cu un ceas, la fiecare 24 de ore, până când vom ajunge la New-York.

Marea e liniștită. E soare, dar răcoare. După cinematograful de dimineață, luăm iar în primire scaunele noastre de pe terasă. Ne silim astfel la o odihnă forțată, dar foarte necesară. Ca și într'o stațiune balneară, obligați să ne întâlnim aceiași oameni, de dimineață până seară, începem să ne cunoaștem. Dintre delegații congresului, suntem pe „Normandie", 18 membri. Președintele, Vicontele de Rohan, ne invită la masa de seară, pentru a ne cunoaște unii pe alții.

După masă, la Casino, spectacol unic: curse de cai. La cursa doua am câștigat și eu.

(Va urma)

Activitatea Serviciului social din Buzău

7 Iulie

D. colonel Dimulescu, prefectul județului, însoțit de d-nii dr. Teișanu și Dim. Ionescu, directorul Serviciului social, a reorganizat căminul cultural din com. Pietroasele. Cu acest prilej vechiul nume a fost înlocuit cu numele „Preot și învățător Alexandru Nestor" strâns legat de viața satului. La conducerea căminului, care și-a organizat un cor bun și un atelier de confecționat costume naționale din regiunea noastră, își îndreptă preocupările spre ridicarea satului: fierarii scoși din centrul satului, frecventarea regulată a băii și construirea unui local pentru cămin.

Tot cu această ocazie s'a inaugurat și baia populară, construită mai dinainte, dar pusă în funcțiune prin stăruința căminului.

— Căminul cultural „Aurora Țărănimii" din satul Dara a fost deasemeni reorganizat. Fruntașii satului, cărora nu le lipsește nici sufletul și nici dragostea pentru viața obștei s'au legat în fața d-lui prof. Dim. Ionescu și dr. Teișanu să adune satul în jurul căminului și să lucreze temeinic. La președinția căminului a fost ales pr. Miltiade Ionescu iar în funcțiunea de director a fost numit d. învățător Ene.

— Din inițiativa preotului N. Rotărescu s'a constituit căminul cultural al comunei Valea Teancului. Noiului cămin i s'a dat numele de „Învățător Vasile Aldea". Preotul Rotărescu nu s'a mulțumit numai să dea sprijin moral căminului, ci a luat în mâinile sale conducerea efectivă a nouei instituții. Comuna Valea Teancului are mulți fruntași, câțiva mari proprietari — avocatul Nicu Stănescu — și foarte mulți fii ai satului ridicați pe înalte trepte în viața publică românească. Dacă toți fruntașii vor fi atât de însuflețiți ca și preotul, cu posibilitățile materiale pe care le au, vor putea în curând să facă din satul acesta un sat model.

— In comunele Sarânga Sărățeanca și Merei, d. inspector al serviciului Social, Dem. Șerbescu, a reorganizat vechile cămine.

Au mai donat pentru construcția căminului cultural al orașului și județului Buzău d-nii: general Traian Iliescu, comandantul diviziei 5 și prof. Petru Zaharescul, câte 5000 lei. Aceste donații vin în urma unui apel trimis de Serviciul Social tuturor oamenilor de bine și înstăriți din Buzău. Ele demonstrează dragostea și tragerea de inimă a unui pioner al culturii românești: profesorul Petru Zaharescul, cunoscut autor de manuale școlare, director al liceului cu același nume din localitate, fost inspector general școlar și prefect al județului, și a unui distins militar: d. general Traian Iliescu, o figură foarte mult simpatizată în toate cercurile buzoene. Numele d-lor vor sta cu cinste în cartea de aur și pe placa de marmoră a căminului ce se va ridica din obolul lor. Subscripția continuă.

— Serviciul Social, căminul central orășenesc „Basil Iorgulescu" aduce căldurooase mulțumiri pentru reușita morală și materială a chermezei organizate la 29 Iunie c. următoarelor persoane: d-nelor Natalia General Iliescu, av. Virgil Popescu, Gabriela Rădulescu, Teia Albu, Elena Becheanu, Bălășica Profiriu, Heraru, Georgeta Marinescu, Maria Mocanu, G. Diaconescu. Lucia Moisescu, Smara Homoriceanu, col. Sfetescu, Maria Teodorescu, prof. Mracek, Filanța Păunel, prof. Ionescu, Elena Popescu, Ivanciovici, prof. L. Păturescu, pr. Trifănescu, prof. Dim. Ionescu, prof. Sănulescu, d-rei Serbescu, Ene, C. Apostol, Ecaterina Ghinea, dr. Banu, prof. I. Vicol, M. Popescu, d-rei Stottchi, Carmen Herfurt, Marieta Gheorghiu, etc.; d-lor: g-ral Iliescu, I. Apreutesei, preot Minculescu, ing. Moisescu, C. și V. Movileanu, ing. Georgescu, farmacist Centner, farmacist Tomescu, George Lovin, farmacist Georgescu, farm. Gerota, coafor Oprescu, comerciant Varga, comerc. Cârcu, Jean Ivanciovici, comandar Ionaș, col. Berechet, col. Nicolici, col. Vlădoianu, Gogu Iliescu, col. Sfetescu, Costescu, maior Becheanu, lt. Aldea Nicolae, Ceoceanu Stoica, sublt. Tabacu, sub-lt. Pelgher, sub-lt. Andrei, sub-lt. Gheorghiu, sub-lt. Tănăsescu, lt. Petculescu, sub-lt. Ionescu P., lt. Ionescu O., căp. Georgescu, sub-lt. Cipu, lt. Pârvulescu, sub-lt. Rapițeanu, Gh. Diachi, N. Nițulescu, avocat Dem. Iliescu, arhitect Vasiliu, ing. Lanni, prof. Vicol, dr. Panaitescu, Gh. Stroe, C. Tudor, Cristea Teodor, Tudor Popescu, col. Panțiru, Al. Stancu, Pr. Trifănescu, Eugen Banu, R. Livovschi, Bucur Constantinescu, Em. Palade, Dan Popovici, Gabriel Negulescu, N. Vârlan, Nicolae Grigorescu, etc. Precum și magazinelor Brazilia, Ivanciovici, Crăciunescu, căminelor culturale din com. Aliceni și Pietroasele și tuturor instituțiilor care au dat, într'un mod sau altul concursul.

Cazul baronului Solymaşy Tiberiu

din com. Mocrea, jud. Arad

Primim spre publicare următorul articol:

Pentru ca să rezistăm în vremurile de mobilizare a forțelor țării contra dușmanilor din afară, epocă în care consumațiunea este dusă la exces, trebuie să existe o coeziune sufletească între toate păturile sociale ale țării.

Am avut ocaziunea să asist la diferite scene cu prilejul concentrărilor din primăvara acestui an. Miile de români alergau cu toată însuflețirea la hotare.

Dar am avut ocaziunea să cunosc un fapt real întâmplat. Este vorba de cazul baronului Solymosy Tiberiu, care este un caz de conștiință românească, nu este un caz din analele justiției, căci organele românești sunt prea tolerante ca să defere acest caz justiției. Ani întregi a profitat acest străin, de ospitalitatea românească, ani întregi s'a bucurat de un dublu privilegiu, având cetățenia românească și ungurească, cu un cuvânt a profitat în statul românesc, care este prea tolerant, pentru ca în vremurile de la 13 Martie a. c. de mobilizare generală a forțelor țării, să plece în Ungaria, unde are gradul de maior în armata ungară, unde are sute de hectare de pământ. In Ungaria a stat tot timpul de restriște prin care a trecut țara românească, luând parte la toate manifestațiile antiromânești organizate de clasa nobilă din care face parte și susnumitul, clasă care are la bază interese materiale meschine, retrocedarea, respectiv anularea împroprietăririi făcută de statele succesorale, după cum a fost cazul cu Rusia Subcarpatică, și cu țiuturile retrocedate de către fostul stat Cehoslovac, Ungariei, în cari teritorii a fost anulată împroprietărirea țăranilor, iar pământurile au fost luate prin vărsări de sânge dela țărani și redate nobililor, dintre care face parte și cetățeanul român Tiberiu Solymosy.

Nu cer și nici nu am cerut nici odată ca orice cetățean român de origine etnică străină, să se lapede de naționalitatea sa, căci ar însemna să mă pun în contradicțiune cu legea sângelui, cer, însă, un singur lucru dela fiecare cetățean de origine etnică română: loialitate față de statul român, loialitate îi cer și îi cere statul român lui Tiberiu Solymoșy.

Prin noua Constituție datoriile cetățeanului român depășesc drepturile cu alte cuvinte trebuie să-ți îndeplinești datoriile către patrie, pentru ca să te bucuri de drepturi în statul român. (A se vedea art. 4 din Constituția României).

Astăzi numai domină concepția liberalistă în care Constituțiunea consideră Statul ca un simplu apărător al drepturilor individului, statul jandarm, al lui Adam Smith, care reducea datoriile individului la plata impozitelor către stat și îndeplinirea serviciului militar. Astăzi Constituțiunea României se inspiră din doctrina suveranității statale, statul intervenind în domeniul vieții economice și sociale. Insuși individul efemer o cere aceasta, deci datoriile individului către stat trebuie să meargă până la supremul sacrificiu, din care trebuie să nască drepturile lui.

Dar am mai menționat că baronul Tiberiu Solymosy are o dublă calitate de cetățean: român și ungar. Ori art. 2 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității este cât se poate de categoric, când prevede că nici un român nu poate fi cetățeanul altui stat. Din momentul în care susnumitul în timpul mobilizării generale a conspirat contra statului român, din momentul ce a fost plecat în Ungaria, datoriile către statul român, din care face parte nefiind îndeplinite, — din momentul în care are o dublă calitate de cetățean, — nu mai poate beneficia de legile statului român, nu mai poate beneficia de dreptul de proprietate asupra imobilelor rurale, pe care susnumitul le posedă, unica soluțiune fiind exproprierea imobilelor pe cari le posedă și expulzarea lui din Țara Românească.

Se impune cât mai grabnic soluționarea cazului Tiberiu Solymosy din comuna Mocrea, județul Arad, se impune cu atât mai mult această soluționare, pentru a rupe cu acea tradiție de toleranță a statului român, cu atât mai mult, că după pacificarea evenimentelor internaționale prin care a trecut scumpa noastră țară Solymosy s'a întors la moșia lui în Mocrea.

Dr. Gheorghe Mladin
avocat, Ineu, jud. Arad

——xX⊙●⊙Xx——

Mișcarea portului Galați

Galați, 6 Iulie

Azi dimineață a sosit în portul Galați vaporul „Miriam" sub pavilion britanic, proprietatea fraților Bercovici din Constanța, spre a încărca cherestea adusă în tranzit din Slovacia cu destinația Palestina, precum și tablă dela uzinele „Titan - Nadrag-Galan", pentru Tel Aviw.

Deasemenea au sosit în port vapoarele: „Martis" (britanic), care încarcă cherestea pentru Egipt; „Archon" (grec) care încarcă cherestea pentru Grecia; „Antonietta" (italian) care încarcă grâu pentru Italia.

S'au navlosit 300 vagoane cherestea de brad, cu destinația Africa de nord, cu 11.10 lire sterline pr. vagon și 103 vagoane cherestea pentru Tunis și Sfax, cu 11 lire sterline pr. vagon

Deasemenea s'au navlosit două vepoare spre a încărca cereale, dintre cari 1100 tone pentru Italia, cu 14.3 shilingi pr. tonă și 1400 tone cu 11.6 shilingi pr. tonă, pentru Germania.

Vaporul „Mairi Defeterou" (grec) a părăsit portul Reni încărcat cu 135 vagoane cherestea pentru Grecia; „Polinicia" (italian) încărcat cu 143 vagoane grâu și 34 vag. cherestea, pentru Italia; „Oituz" al S. M. R. cu 236 vagoane cherestea de brad, pentru Tripolis, Palestina și Egipt.

——xX⊙●⊙Xx——

Cadavrul unei femei pe câmp

Făgăraș, 7 Iulie

Câțiva locuitori din comuna Iași, din județul nostru, ducându-se la câmp, au simțit un miros greu de cadavru, ce era adus de vânt dintr'un lan de grâu. Mergând în direcția aceea, au găsit un cadavru de femee intrat în putrefactie, oribil mutilat de păsări răpitoare. Capul fusese desfăcut de restul trupului, probabil de vre-un animal.

Jandarmii au constatat că trupul e al femeii Ana Gh. Hașu, din comuna Breaza, județul nostru.

Femeia a plecat de acasă ca să meargă în comuna Iași, acum vre-o 10 zile, luând-o deadreptul peste câmp, prin lanuri. După toate probabilitățile a fost apucată de o ploaie torențială. Fiind dementă, se crede că s'a culcat în mestire cu canul în apă, înecându-se.

PRIN BANATUL PITORESC

O călătorie cu trenul spre Anina

Ce inseamnă o aștept are în gara Oravița. — Cum s'a construit linia ferată. — Impresii și note de călătorie, prin regiuni romantice

(Dela trimisul nostru special)

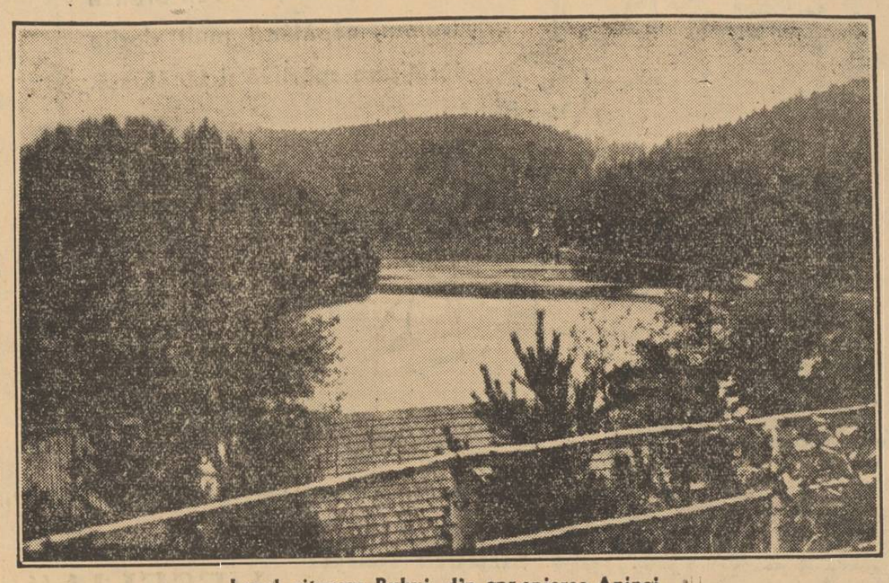

Lacul pitoresc Buhui, din apr opierea Aninei

Timișoara, Iulie

O călătorie dealungul Banatului, acum la început de Iulie este foarte plăcută. Căldura din automotor este răsplătită de peisajul ce fuge prin fața ferestrei. Cât vezi cu ochii numai lanuri bogate de grâu. A început secerișul, țăranii nu mai prididesc cu strânsul recoltei. Galbenul de aur al holdelor de grâu este punctat cu verdele porumbului, care sapat a doua oară, își înalță tuleii. Din loc în loc livezi cu pomi și plantații de vii, al căror verde a fost brumat de stropitul cu piatră vânătă.

Străbatem Banatul dela nord spre sud, dela Timișoara pesto Oravița, la Anina. Am plecat la ora 13.55 și sosim la Oravița la ora 17.27. Este o călătorie destul de lungă și monotonă, din cauza trepidațiilor automotorului, dar mai ales căldurei și razelor solare, care încing cutia automotorului, transformând-o în cuptor mișcător.

In gara Oravița așteptăm legătura spre Anina la 18.15. Ca să facem așteptarea mai plăcută am intrat în restaurantul gării. Dar în loc să fie plăcută, așteptarea a devenit penibilă. Deși gara aceasta deservește traficul unei capitale de județ, totuși restaurantul gării prin modestia, dar mai ales prin lipsa de igienă și curățenie rivalizează cu ultimul bufet al cele mai modeste stații. Nu numai localul suferă de curățenie, dar și fețele de masă, paharele și tot ce se servește. Mângâierea noastră a fost că pe pereții restaurantului am putut citi câteva lozinci, ca *„Nu scuipați, oftica se răspândește prin scuipat"* apoi *„Povețe relative la holeră"*. Ne-am zis, iată că acești oameni știu să recomande altora să ia măsuri cerute de salubritate, dar ei nu le aplică. In locul mai sunt, un preot și un țăran, cari pirotesc în jurul unei sticle cu bere. Nu știm dacă organele sanitare c. f. r. au trecut prin gara Oravița, dacă nu, le recomandăm călduros să treacă pe aci, pentru ca lozincile de pe pereți să nu rămână literă moartă.

După ce am luat și noi o bere am ieșit pentru a admira imprejurările gării Oravița cari sunt destul de atrăgătoare.

CATEVA DATE ASUPRA LINIEI C. F. R. ORAVIȚA-ANINA. UNA DIN CELE MAI VECHI LINII FERATE DE PE CONTINENT

Inainte de a descrie călătoria noastră spre Anina, vom arăta în câteva cuvinte istoricul și caracteristicile acestei linii ferate. Linia Oravița-Anina a fost construită în anul 1860, fiind supranumită „Semmeringul României" pentru felul cum este construită Este una din cele mai vechi linii ferate de pe Continent. Are o lungime de 34 km., cu 10 viaducte în lungime totală de 843 m. și 14 tuneluri în lungime totală de 2.084 m. Terasamentul liniei este tăiat în stâncă, sau zidit din blocuri masive de piatră. Prin văi strâmte, defileuri romantice, prin strâmtori și serpentine, linia își face loc, printre curbe, din cari unele au o rază de 114 m. Diferența maximă de nivel, în raport cu stația de plecare este de 337 m.

Construirea acestei linii, care a costat la 1860 peste 10 milioane coroane, este o capodoperă a tehnicei și construcției și o mândrie a Banatului, care poate astfel prezenta vizitatorului cea mai veche linie ferată.

PORNIM LA DRUM CU NADEJDE

Este ora 18.15, trenul pornește, pentru ca la 20.28 să termine cei 34 km. sosind în Anina. Câteva cuvinte acum despre „tren". Din cauza multelor curbe, din cari unele au după cum am arătat o rază de 114 m. locomotivele de pe această linie au o construcție specială, cu axa primă și a patra mobile. Imediat după locomotivă este vagonul de poștă, apoi 2 vagoane clasă și vr'o 15 vagoane de marfă. Acesta este trenul ce face de trei ori la zi, dus-întors, această distanță. Sunt singur în întreg vagonul de cl. I și II-a, iar în vagonul de cl. III-a, vr'o 4 persoane.

Un „poftiți în vagoane" și trenul nostru își face cruce și pornește la drum, drum greu, având de urcat 337 m. până la Anina.

Indată ce ieșim din gară se ivește panta, linia noastră este cu câțiva m. deasupra liniei Berzovia-Oravița. Se apropie primul viaduct, care poate fi admirat și de jos din valea Carașului. După ce fugărim câteva minute prin livezi de pomi, trecem peste viaductul Racoviței, înalt de 27 m. și lung de 115 m. Mergem apoi un timp paralel cu linia care ne-a dus la Oravița, admirând în stânga valea frumoasă a Carașului, cu sate bogate și plantații. In dreapta liniei se văd turme de oi, păzite de câte o ciobăniță, desprinsă par'că dintr'un tablou de Grigorescu.

Așezată în larbă, alături de oițe, privește cu interes, la „etzănbanu" care fumegă din fundul bojocilor și țipă strident, pentru a-și face loc printre dealuri. Fumul locomotivei se așterne prin toate încheieturile vagonului. Locomotiva fluieră des, încurajându-se la un drum atât de anevoios. Trecem pe lângă câteva cariere de piatră, dealurile se apropie de linie, apoi își face loc la orizont un șir de case. Este prima comună ce se așterne pe vale, a cărei stație este sus pe brațul dealului, am sosit la Maidan. De altfel este singura stație, al cărei sat se vede în apropiere. De aici înainte vom merge numai prin păduri și munți. Pornim după un minut. Abia de aici înainte vor începe bucuriile călătoriei prin această pitorească regiune despre al cărui farmec mi s'a vorbit așa de mult încât n'am putut rezista tentației de a-l face.

Deși călătoria nu este din cele mai agreabile totuși bogăția și varietatea peisajului răsplătesc toate neplăcerile ei. Incep tunelurile iar viaducturile sunt tot mai dese. Vedem ultima turmă de oi apoi o mică cireadă de vaci și câteva gâște, apoi de aici înainte vom fi numai în mijlocul naturii. Panta este tot mai mare, trenul s'a obosit. Se oprește o clipă pe loc, își împinge vagoanele unul în altul și cu o sforțare viguroasă, pornește din nou cu viteza sa maximă de 10 km. la oră. Un mierloi dintr'un tufiș alăturat, râde de sforțarea trenului de a pătrunde în mijlocul codrului.

Am scsit în a doua stație, așezată în singurătatea și liniștea pădurii, am ajuns la Lișava. Aici se urcă în tren câteva țărănci ce poartă pe cap coșuri cu fructe și smeură sau fragi. A doua zi la Anina este bâlciu și ele se grăbesc să fie primele în piață. Au sosit din mari depărtări, peste dealuri și păduri, însoțite de un bărbat, care la plecarea trenului le urează târg bun. De aici înainte trenul merge tot mai încet, făcându-și cu greu loc printre stânci. In stânga liniei se văd livezi, pe cari florile cresc și se ofilesc în voie. Greierii, lăutarii livezilor, zumzăe veseli din aripioarele lor, scoțând imnuri zilei, care se apropie de sfârșit. Stânci plesuve se ziduesc pe marginea defileului prin care înaintăm Trecem peste cel mai frumos viaduct, al Jitinului, înalt de 32 m. și lung de 131 m.

Pădurea își așterne covorul verde, cât vezi cu ochii. Peste culmi razele soarelui fac ultimele formalități, pentru a încheia hilanțul zilei.

Răcoarea serii se așterne ca un lințoliu peste pădure, iar de la poalele codrului ea se răsfrânge spre vagonul nostru, Sorbim cu nesaț aerul ozonificat, ce ne răsplătește de căldura ce am suportat-o până la Oravița.

De aici înainte nu mai vedem nici o vietate în jurul nostru. Nici chiar conductorul nu mai trece prin vagoane, fiind sigur că nici un călător nu s'a mai urcat. In toate părțile numai codrul cu viața și lumea lui, păsările ce în triluri șerpuitoare printre ramuri, ne însoțesc doa înaintarea spre Anina.

LINIA FERATA IȘI FACE LOC PRINTRE STANCI ȘI PE SUB DEALURI

Trecem peste un nou viaduct, sub care, jos de tot, gângure un pârâiaș ce șerpuiește printre stânci. Ajungem la un luminiș, unde soarele ne salută prietenește, apoi din nou în tunel, de astădată unul de vegetație. Locomotiva suflă din fundul bojocilor, dar nu mai fluieră decât rar, obosit.

Se înserează, păsările codrului își fac rugăciunea de seară, greierii își acordează strunele, iar undeva jos în vale se aude murmurul unei ape.

Un fluer lung și pornim din nou, prin mijloc de codru des. O casă mohorită de pădurari, se arată sfioasă într'un luminiș, apoi alt viaduct din a cărui vale copacii se întrec în înălțime cu el. Vegetația crește în voe împletindu-se cu copacii pădurii, dând impresia pădurilor tropicale.

Peisajul este măreț, nu știi ce să admiri, natura sau mâna omului, care a știut să construiască această linie ferată ce-și face loc printre stânci, pe sub pământ, pe coapsele stâncii. Reporterul din mine își părăsește creionul și lasă libertate ochiului, să privească în voie verdele brumat al pădurii, amestecat cu pete dese de sineală.

E ora 7 seara, răcoarea se face simțită. Cotim la stânga, am ieșit pentru moment din regiunea pădurii, un grup de soldați lângă o casă, pentru paza viaductelor și tunelurilor, apoi intrăm din nou în tunel. Un fapt curios este amănuntul că aceste tuneluri sunt astfel construite, încât fumul locomotivei rămâne la partea de sus, astfel că poți rămâne cu geamul deschis din oricare parte ai trece prin ele. Multe tuneluri fac impresia că sunt naturale, abia la intrări și ieșiri se observă mâna omului.

(Va urma).

OCT. METEA

Noui prețuri maximale

la articolele de primă necesitate la Brăila

Brăila, 8 Iulie

Intr'un reportaj precedent am arătat că membrii comisiei pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite au ținut ședință, cu care prilej s'au făcut propuneri pentru fixarea prețurilor maximale la articolele de prima necesitate.

Propunerile făcute de această comisiune au fost aprobate de d. Traian Tino, primarul municipiului, care a dat o ordonanță.

Astfel. cu începere dela 7 Iulie și până la noui dispoziții se fixează următoarele prețuri, la articolele de prima și imediata necesitate, pe întreg teritoriul municipiului Brăila:

Pâinea de făină cal. I-a. extracție 30 la sută. format rotund, sau împletită, se va vinde cu lei 9; de aceiaș calitate, format rotund cu lei 8; pâine din făină cal. II-a, extracție 35 la sută, format rotund, cu lei 7. Greutatea pâinii la rece, va fi de 950 grame,, fără nicio toleranță.

Pâinea va fi bine coaptă, preparată în codițiuni igienice și în cantitate suficientă.

Orice cetățean care nu va găsi pâinea de cal. II-a la brutării, va avea dreptul să pretindă brutarului pâine de cal. I-a. cu prețul celei de a II-a.

Un litru de lapte de vacă în piețele publice, se va vinde cu lei 5 și la domiciliu cu lei 6; 1 kg. zahăr tos la băcănie, cu lei 32 și cubic cu lei 34.

Sarea se va vinde conform deciziei ministerului de industrie și comerț, adică 1 kg. bolovani la băcănie lei 2.80 și măcinată lei 3.40; iar un litru de petrol lampant densitatea 0.825. cu 3 lei.

Carnea de gătit și tocat de bou și vacă, cal. I-a, se va vinde cu lei 24 kg.; cal. II-a cu lei 20; carnea de mânzat și viței pentru gătit și tocat cu lei 26; mușchiu pârjoale și ficat, cu lei 28; cap, picioare dela genunchi în jos și gât de bou, vacă și mânzat, lei 12; carne de porc cu lei 28; cotlete și mușchiu de porc cu lei 32; cap și picioare de porc dela genunchiu în jos cu lei 14; carnea de oaie și berbec, cu lei 16 și carnea de miel cu lei 20; Osânza se va vinde cu lei 32 kg.; slănina cu lei 30 și untura de porc topită cu lei 44.

Pentru deosebirea calităților de carne de către consumatori ele se vor marca în abator în felul următor: carnea de cal. I-a, cu ștampilă verde și cea de cal. II-a, cu ștampilă violet.

Lemnele și peștele: Până la noui dispoziții prețul maximal al lemnelor de foc și de construcție, este cel fixat de depozitul ocolului silvic.

Prețul maximal al peștelui va fi cel de cost, plus cota prevăzută de legea speculei, calculată la prețul peștelui ce provine din bălțile statului și vândut la licitație prin biroul administrației pescăriilor din portul Brăila.

Comercianții pescari din piețele publice și raza municipiului sunt obligați să țină afișată în fiecare zi și să prezinte la cerere, atât organelor de control, cât și publicului consumator nota provizorie de însoțire și identificarea peștelui, emisă de biroul de vânzare al peștelui.

Orice cantitate de pește găsită fără nota de mai sus, va fi considerată contrabandă, confiscându-se și dresându-se procese verbale de contravenție.

Afișarea prețurilor pe categoriile de pețse e obligatorie.

Aceste prețuri maximale se stabilesc în fiecare zi dimineața de către șeful serviciului de constatare și control.

Vehiculele de piață: Prin aceiaș ordonanță primăria a fixat și tariful trăsurilor și mașinilor de piață.

Astfel, o cursă dela vapor, la gară sau retur, lei 30; în oraș lei 20; din oraș la gară, sau retur, lei 25; din oraș la debarcader și docuri, sau retur, lei 20; la cazărmi pentru militari lei 25 și pentru civili lei 30; din oraș la monument, sau retur, lei 50; o oră pentru cursă în oraș lei 80; o oră de plimbare la monument lei 100 și o oră la înmormântări lei 80.

O cursă cu mașinile de piață în oraș lei 20; din stație la gară, sau docuri, lei 30; din stație, la vapor, lei 30; dela gară la vapor, sau invers, lei 40; la cazărmi lei 40; o oră pentru afaceri în oraș, lei 120; o oră la înmormântare lei 120 și o oră de plimbare la monument, lei 120.

Delictele și contravențiile prevăzute de prezenta ordonanță se constată de către organele prevăzute de legea pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite, care vor dresa cuvenitele procese verbale.

Lipsa laptelui la Satu-Mare

Satu-Mare, 6 Iulie

De câteva săptămâni, orașul nostru este lipsit de unul din cele mai importante